

Datu valsts inspekcija

Blaumaņa iela 11/13-15, Rīga, LV-1011, tālr. 67223131, fakss 67223556, e-pasts info@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

[...]

[...]

Lēmums

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Nr. [...]

Par pārsūdzēto lēmumu

[1] Datu valsts inspekcija (turpmāk tekstā – Inspekcija) 2020.gada 30.jūlijā pieņēma lēmumu [...] *Par administratīvā soda uzlikšanu* (turpmāk tekstā – Lēmums) administratīvā pārkāpuma lietā [...] (turpmāk tekstā – Lietā), atzīstot [...] (turpmāk tekstā – Sabiedrība) par vainīgu 2016.gada 27.aprīļa Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK* (Vispārīgā datu aizsardzības regula, turpmāk tekstā – Regula) 83.panta 5.punkta a) apakšpunktā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un sodot ar naudas sodu EUR 6250,00 (seši tūkstoši divi simti piecdesmit euro) apmērā. Lēmums paziņots pie atbildības saucamajai personai (Sabiedrībai) un cietušajai [...] (turpmāk tekstā – Personai) 2020.gada 3.augustā¹.

[2] Nepiekrītot pieņemtajam Lēmumam, Sabiedrība Inspekcijā 2020.gada 13.augustā iesniegusi sūdzību (turpmāk tekstā – Sūdzība), pārsūdzot Lēmumu pilnā apmērā. 2020.gada 14.augustā Inspekcijā saņemta Personas sūdzība par Lēmumu, ar kuru Persona iebilst pret Inspekcijas Sabiedrībai piemērotā naudas soda apmēru, uzskatot to par nesamērīgu pie atbildības saucamās personas mantiskajam stāvoklim un Sabiedrības Personai nodarītajam kaitējumam. Inspekcija konstatē, ka sūdzības iesniegtas likumā noteiktajā termiņā² un to izskatīšana ir pieļaujama.

[3] Sabiedrība Lēmuma pārsūdzību pamato ar turpmāk norādītajiem, Sūdzībā ietvertajiem argumentiem:

[3.1.] Administratīvās pārkāpuma lietvedības gaitā pieļauti vairāki procesuāli pārkāpumi:

- Sabiedrības ieskatā, Inspekcijas rīcība, sākotnēji sūtot informācijas pieprasījumu [...], liecina par nepārprotamu nodomu ierosināt administratīvā pārkāpuma lietvedība pret [...], un tādejādi uzskatāms, ka administratīvā pārkāpuma lietvedība Lietā uzsākta par minētās sabiedrības ar ierobežotu atbildību, nevis Sabiedrības darbībām. Ievērojot minēto, administratīvā pārkāpuma lietvedību

¹ 2020.gada 30.jūlijā Lēmums (ar drošu elektronisko parakstu) nosūtīts uz Sabiedrības un Personas un tās pārstāvja elektroniskā pasta adresēm; atbilstoši Paziņošanas likuma 9.panta otrajai daļai, *dokuments, kas nosūtīts uz oficiālo elektronisko adresi, uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas.*

² Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 281.pantu, sūdzību administratīvā pārkāpuma lietā var iesniegt 10 darba dienu laikā no pilna lēmuma paziņošanas dienas, attiecīgajā gadījumā – līdz 2020.gada 17.augustam (ieskaitot).

Lietā nepieciešams izbeigt, jo *nav bijis šāds notikums*, t.i., [...] nav veikusi nelikumīgu Personas personas datu apstrādi.

- nekorekti uzsākta administratīvā pārkāpuma lietvedība, jo, uzsākot to, nav konstatēts administratīvā pārkāpuma subjekts (pie atbildības saucamā persona), līdz ar to nav administratīvā pārkāpuma sastāva, un turpmāka lietvedības vešana administratīvā pārkāpuma lietā nebija (un nav) pieļaujama;
- Sabiedrībai bijusi apgrūtināta iespēja realizēt savas tiesības uz aizstāvību, t.sk. iepazīties ar lietas materiāliem, jo tai nav laicīgi (līdz ar lietvedības uzsākšanu) piešķirts pie atbildības saucamās personas statuss, tādējādi ierobežota Sabiedrības iespēja izvērtēt aizstāvības pozīciju, un pārkāptas tās tiesības uz taisnīgu tiesu;
- nav ievērots procesuālais termiņš³ lietas izskatīšanā;
- 2020.gada 26.jūnijā pulksten 10:00 sastādītais administratīvā pārkāpuma protokols [...] Lietā (turpmāk tekstā – Protokols) nesatur skaidru faktisko un tiesisko apstākļu izklāstu. Protokolā nav noteikts, ar kurām datu apstrādes darbībām Sabiedrība pieļāvusi administratīvo pārkāpumu personas datu apstrādē;
- Inspekcijas amatpersona pārkāpusi pilnvarojuma apjomu, pagarinot procesuālo termiņu cietušajai (Personai) atbildes sniegšanai;
- Personas pilnvarotajam pārstāvim [...] esot *cieša saikne* ar Inspekciju, līdz ar to radot šaubas par administratīvās pārkāpuma lietas objektīvu vešanu;
- nav vispusīgi noskaidroti apstākļi (ievērots objektīvās izmeklēšanas princips) strīdus jautājumā par ārstes [...] (turpmāk tekstā – Ārste) dotajiem norādījumiem Sabiedrībai, uzaicinot Ārsti liecināt;
- Inspekcija kļūdaini interpretē pārskatatbildības principu, *atceļot* nevainīguma prezumciju, jo uzliek par pienākumu Sabiedrībai pierādīt tās nevainīgumu, nevis Inspekcijai Sabiedrības vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā;
- Inspekcija, pieņemot Lēmumu 4 dienas vēlāk kā likumā noteiktajā termiņā, *nenodrošina atbilstošu standartu, kāds būtu jānodrošina, respektējot Sabiedrības normatīvajos aktos noteiktās tiesības aizstāvēt savas intereses, tajā skaitā, pret iestādes patvaļu*;

[3.2.] Sabiedrība nav vainīga administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, jo veikusi tiesisku (likumīgu) Personas personas datus apstrādi, pamatojoties uz Regulas 6.panta 1.punkta d) apakšpunktu, 9.panta 2.punkta e) un i) apakšpunktu un vadoties pēc Ārstes, pēcāk ar arī Slimību profilakses un kontroles centra (turpmāk tekstā – Centra) norādījumiem;

[3.3.] Sabiedrībai nepastāvēja cits, datu subjektu mazāk ietekmējošs veids, kā noteikt kontaktpersonas;

[3.4.] Inficētās personas (datu subjekta/Personas) personas datu izpaušana (personas identificēšana) Sabiedrības darbiniekiem bija nepieciešama tai skaitā, lai sašaurinātu to personu loku/skaitu, kuri tiktu pakļauti rentgena izmeklējumam, tādējādi izvairoties no nevajadzīga *kaitējuma savai veselībai*.

[4] Personas ieskatā Inspekcijas Sabiedrībai piemērotās naudas soda apmērs ir nesamērīgs turpmāk norādīto iebildumu dēļ:

[4.1.] Inspekcija nav vērtējusi pie atbildības saucamās personas mantisko stāvokli, tādējādi piemērots administratīvais naudas sods, kas, pēc Personas domām, neatstāj *ietekmi* uz Sabiedrību – nekalpo kā sodošs vai preventīvs līdzeklis, t.i., piemērotais naudas sods nesasniedz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk tekstā – Kodekss) 22.pantā noteikto administratīvā soda mērķi;

[4.2.] piemērotais naudas sods nav samērīgs ar Personai nodarīto morālo un materiālo kaitējumu;

[4.3.] piemērotais sods par, Personasprāt, smagu datu apstrādes pārkāpumu nav atbilstošs pastāvošajai tiesu praksei minētajā jautājumā.

³ Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 270.pants.

Izvērtējot Lietā esošos materiālus un dalībnieku sūdzībās ietvertos argumentus, Inspekcija norāda uz turpmāk minētajiem secinājumiem.

[5] Sabiedrība Sūdzībā norāda⁴, ka neredzēja citu iespēju *identificēt riska personas atklātā tipa birojā, kuras bieži kontaktējas ar infekciozo personu; personas, kuras strādājušas ar infekciozo personu vienā telpā; personas, kuras lidojušas vai braukušas starptautiskajā transportlīdzeklī (tuberkulozes gadījumā – ilgāk par 8 stundām) kopā ar infekciozo personu; personas, kuras saskaras ar infekciozās personas bioloģiskajiem materiāliem un izdalījumiem (WC, Virtuve), kas var saturēt infekciozas slimības ierosinātājus citā veidā, kā vien izpaužot inficētās personas identitāti, lai ļautu personām pašām noteikt atbilstību šiem kritērijiem. Turklāt ir jāņem vērā, ka kontaktpersonām ir jāveic veselību ietekmējošs izmeklējums – rentgena izmeklējums – kas ir kontrindicēts vairākām personu grupām, piemēram, grūtniecēm, personām ar pazeminātu imunitāti u.c. [...] Sabiedrība atzīmē⁵, ka pieņēmusi lēmumu identificēt datu subjektu, lai tādējādi nepārkāptu citu personu tiesības pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu, lai nenodarītu kaitējumu savai veselībai. Minētais par kaitējumu savai veselībai attiecināms uz rentgena izmeklējuma veikšanu, t.i., Sabiedrība identificējusi inficēto personu (datu subjektu) Sabiedrības darbinieku lokam (*pilnvarotajām personām*)⁶ nolūkā izvairīties no nevajadzīga kaitējuma savai veselībai, tādējādi dodot iespēju personām, kas nebija pakļautas paaugstinātam tuberkulozes inficēšanās riskam, izvērtēt rentgena izmeklējuma veikšanas nepieciešamību.*

[5.1.] Lietas materiālos atrodams⁷ zvērināta tiesu izpildītāja [...] 2019.gada 17.oktobrī pulksten 10:50 sastādīts akts Nr. [...], ar kuru fiksētas Personas elektroniskā pasta vietnē [...] atrodošā elektroniskā pasta sarakste ar nosaukumu *Please read (lūgums/lūdzu izlasīt)*. Lietā par šo faktu nav strīda, t.i., Sabiedrība neapstrīd ne saraksti, ne tās saturu.

[5.2.] Iepazīstoties ar Sabiedrības 2019.gada 7.augusta elektroniskā pasta vēstuli (nosūtīta pulksten 16:08) *Please read*, Inspekcija konstatē, ka tā satur aicinājumu visiem darbiniekiem veikt rentgena izmeklējumu, proti, ***all employees have to perform Xrays for their lungs to check if we are not tuberculosis infected*** (visiem darbiniekiem nepieciešams veikt rentgena izmeklējumus plaušām, lai pārbaudītu, vai neesam inficēti ar tuberkulozi)[...]. Sabiedrība (nosacīti) ar minēto elektroniskā pasta vēstuli mudina darbiniekus veikt rentgena izmeklējumu pirms saņemtas norādes no Centra jeb nerekomendē atturēties no šāda izmeklējuma veikšanas pirms Centrs devis norādes par rīcību attiecībā uz Sabiedrības darbinieku informēšanu un citiem pasākumiem – *As soon as I will receive a formal call from Infectious diseases center we will all have document that is ordering us to perform lung Xray, I will share it with all of you. If you can not wait to make sure you are safe, please ask your family doctor to send you for lungs Xray* (Tiklīdz kā saņemšu oficiālu zvanu no Centra, mūsu rīcībā būs dokuments/nosūtījums plaušu rentgena izmeklējumam, kurš būs pieejams jums visiem. Ja jūs nevariet sagaidīt, lai pārliecinātos, ka “esat droši”, lūdzu kontaktējaties ar savu ģimenes ārstu, lai viņš jūs nosūtītu uz plaušu rentgenu).

[5.3.] 2019.gada 8.augustā, Sabiedrībai nosūtot (pulksten 14:51) jaunu elektroniskā pasta vēstuli ar nosaukumu *Please read* darbiniekiem, tiek identificēta ar tuberkulozi inficētā persona (datu subjekts/Persona) darbinieku lokam, norādot vārdu un uzvārdu (pirmšķietami) augstāk minētā Sabiedrības nolūka (*dotu tiesības personām pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu, lai nenodarītu kaitējumu savai veselībai*) sasniegšanai. Apstrādātais un izpaustais datu apjoms par datu subjektu ir vārds, uzvārds, slimības diagnoze, darba vieta. Vienlaicīgi identificējot inficēto personu (datu subjektu) un nesagaidot norādes no Centra, ar minēto elektroniskā pasta vēstuli Sabiedrība (atkārtoti) aicina⁸ **visiem** darbiniekiem veikt rentgena izmeklējumu, turklāt minot, ka

⁴ Sūdzības 13.lpp.

⁵ Sūdzības 14.lpp

⁶ Sūdzības 16.lpp

⁷ 1.-13.lpp

⁸ 2019.gada 8.augusta elektroniskā pasta vēstules *Please read* 5.punkts: *When we will get a call from Infectious diseases center, they have to investigate how big group of people are at which risk level, but to avoid unnecessary stress, all of us should do xray test. That is the fastest way to make sure we are all safe.*

tas ir *ātrākais veids kā pārliecināties, ka esam droši*, tādejādi, Inspekcijas ieskatā, steidzinot veikt attiecīgo izmeklējumu pirms saņemtas norādes no Centra un neņemot vērā iespējamo riska grupas (kontaktpersonu) skaitu (ja tāds ir mazāks, nekā visi darbinieki). Cita starpā atzīmējams, ka Sabiedrība sniedz informāciju par alternatīvām izmeklējuma metodēm tuberkulozes noteikšanai, tai skaitā informē smēķētājus un grūtnieces par iespēju veikt krēpu testu⁹, t.i., mazāk aizsargātām darbinieku grupām nebija obligāts rentgena izmeklējums, jo pastāv alternatīvas metodes tuberkulozes noteikšanai, kas nerada *kaitējumu savai veselībai*.

[5.4.] Ņemot vērā, ka, pirmkārt, arī pēc datu subjekta identifikācijas Sabiedrība aicināja **visus** darbiniekus veikt rentgena izmeklējumu, otrkārt, mazāk aizsargātām darbinieku grupām bija iespēja veikt alternatīvu tuberkulozes noteikšanas testu, izvairoties no *kaitējuma savai veselībai* rentgena izmeklējuma veidā, treškārt, Sabiedrība steidzina darbiniekus veikt attiecīgo izmeklējumu pirms saņemtas Centra norādes, Inspekcija konstatē, ka Sabiedrības rīcība ir pretrunā tās paustajām “rūpēm” par darbinieku nepakļaušanu nevajadzīgam *kaitējumam savai veselībai*, tādejādi attiecīgais Sabiedrības arguments uzskatāms par nepamatotu, jo Sabiedrības rīcība pēc būtības neapstiprina Sabiedrības pausto nostāju, un proti, Sabiedrība pamato, ka ir atklājusi personas vārdu un uzvārdu, lai pasargātu darbiniekus, tomēr pati Sabiedrība aicina visus darbiniekus, neatkarīgi no to saskarsmes ar datu subjektu, veikt attiecīgo izmeklējumu, neņemot vērā arī citus alternatīvus pasākumus.

[6] Vienlaicīgi (objektīvi) nav saprotama steiga un tiesiskais pamats Sabiedrības rīcībai, nesagaidot Centra norādījumus.

2019.gada 5.augusta elektroniskā pasta vēstulē *Please read* Sabiedrība nolūkā pasargāt darbiniekus no inficēšanās ar tuberkulozi, laipni lūdz¹⁰ *jebkuru darbinieku, kuram ir zema imunitāte, mazi zīdaiņi, bērni mājās vai bērna gaidības/grūtniecība, paša veselības drošībai strādāt no mājām* (attālināti) *līdz brīdim, kad mēs* (Sabiedrība) *saņemsim vairāk informācijas un būs iespēja sniegt skaidras instrukcijas par to, ko nepieciešams darīt*, t.i., Sabiedrība brīdina un nošķir (lūdz neierasties uz darbu klātienē) mazāk pasargātos darbiniekus no pārējiem darbiniekiem nolūkā novērst turpmāku iespēju inficēties (ja inficēšanās jau nav notikusi līdz attiecīgā brīdinājuma nosūtīšanai) ar tuberkulozi.

Inficētā persona (kā norādīts minētajā elektroniskā pasta vēstulē) kopš 2019.gada 12.jūlija neapmeklē darbu klātienē, t.i., nav atradusies biroja telpās.

Sabiedrība 2020.gada 13.marta vēstulē Inspekcijai paskaidro, ka *pēc novērojumiem viņai* (Personai) *klepus (kas ir viens no slimības simptomiem) bija vismaz 3 mēnešus*. Vēstule satur arī Centra norādi par to, ka *Tuberkulozes nūjiņa apkārtējā vidē izplatās pa gaisu – infekciozam, neārstētam plaušu tuberkulozes slimniekam klepojot, šķaudot un pat runājot vai elpojot. Tuberkulozes izraisītājs ir ļoti noturīgs, un nevēdinātā telpu gaisā tas var saglabāties pat vairākas stundas* [...], savukārt, Sabiedrība atzīmē, ka starp darbiniekiem pastāv **nepārtraukta mijiedarbība**, kas saistīta gan ar formāliem, gan neformāliem kontaktiem darbinieku starpā¹¹.

2006.gada 19.septembra Ministru kabineta noteikumu Nr.744 “Kontaktpersonu noteikšanas, primārās medicīniskās pārbaudes, laboratoriskās pārbaudes un medicīniskās novērošanas kārtība” (turpmāk tekstā – Noteikumi), uz kuriem atsaucas arī Sabiedrība, pielikuma “Infekcijas slimības un sindromi, kuru gadījumā nosaka kontaktpersonas, veic primārās medicīniskās pārbaudes, laboratoriskās pārbaudes un medicīnisko novērošanu, kā arī pārbaudāmās kontaktpersonas, laboratoriski pārbaudāmais paraugs un tā laboratoriskā pārbaude” (turpmāk tekstā – Pielikums) 48.punktā *tuberkuloze (plaušu forma), kad krēpu iztriepē vai uzsējumā konstatēts tuberkulozes izraisītājs* ailē *Pārbaudāmās personas* norādīts 2. piezīmē

⁹ 2019.gada 8.augusta elektroniskās pasta vēstules *Please read* 6.punkts.

¹⁰ *I kindly ask everyone who has lowered immunity, small babies, kids at home or expecting babies, for your own health security please work at from home until we get more information and are able to provide you with clear instructions on what needs to be done*

¹¹ Sabiedrības 2020.gada 13.marta vēstule (Inspekcijā reģistrēta 2020.gada 16.martā ar Nr. [...])

minētās personas un personas, kuras bija vienādos inficēšanās apstākļos. Pielikuma 2.piezīmē cita starpā norādīts personas, kuras strādājušas ar infekciozo personu vienā telpā¹².

Inspekcija vērš uzmanību uz Noteikumu 5.punktu, kas paredz, ka Centra reģionālās nodaļas **epidemiologs** (turpmāk – epidemiologs) **organizē kontaktpersonu noteikšanu** šādos gadījumos:

5.1. *ja saņemts paziņojums par saslimšanu ar infekcijas slimību, apzina kontaktpersonas, kas atrodas:*

5.1.1. *izglītības iestādē, stacionārā ārstniecības iestādē, sociālās aprūpes iestādē, bērnu aprūpes iestādē, kā arī darba vietā [..].*

[7] Noteikumi nosaka pilnvaras/tiesības Centra epidemiologam organizēt kontaktpersonu noteikšanu, ja saņemts paziņojums par saslimšanu ar infekcijas slimību darba vietā. Noteikumi neprecizē veidu, kādā Centra epidemiologs nosaka kontaktpersonas, kā arī neuzliek par obligātu priekšnoteikumu kontaktpersonu noteikšanai izpaust inficētās personas personas datus, t.i., katrā gadījumā epidemiologs var izvērtēt, vai tas ir nepieciešams. Noteikumos nav paredzētas tiesības/pilnvaras darba devējam patstāvīgi noteikt kontaktpersonas un/vai izpaust inficētās personas personas datus.

Lietā nav atrodams neviens dokumentāls pierādījums par Centra dotajām norādēm Sabiedrībai izpaust Personas (inficētās personas) datus nolūkā noteikt kontaktpersonas. Sabiedrība pievienojusi Sūdzībai Latvijas mobilā telefona noslodzes datu atšifrējumu, norādot, ka tas pierāda Sabiedrības komunikācijas faktu ar Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (turpmāk tekstā – Slimnīcas) Pirmreizējās plaušu tuberkulozes nodaļu (attiecīgi – ar Ārsti). Inspekcija neapstrīd komunikācijas faktu ar minēto Slimnīcas nodaļu, bet gan tās saturu un komunikācijas faktu ar konkrēto Ārsti. Slimnīca 2020.gada 11.maija vēstulē *Par informācijas sniegšanu administratīvā pārkāpuma lietā* norāda, ka tās pneimologs **nav devis** Sabiedrībai norādījumus identificēt inficēto personu darbiniekiem, turklāt atzīmē, ka kontaktpersonu noteikšanas organizācijas jautājums ir Centra kompetencē. Inspekcijai nav pamata apšaubīt Slimnīcas kā Ārstes darba devēja sniegtās atbildes ticamību, turklāt minētais apstāklis nav Lietā izšķirošs, tā kā Slimnīcai vai tās darbiniekiem nav normatīvajos aktos noteikta pilnvarojuma organizēt kontaktpersonu noteikšanu attiecīgajā gadījumā. Līdz ar to Sabiedrības iebildums par Ārstes neuzaicināšu liecināt, tādejādi nenoskaidrojot vispusīgi Lietas apstākļus, nav pamatots.

Rezumējot minēto, Sabiedrības apgalvojums, ka tā Personas personas datus *būtu spiesta izpaust arī gadījumā, ja Ārste nekādas norādes nebūtu sniegusi, un Sabiedrībai būtu jāizpilda tikai Centra norādes par pretepidēmijas pasākumu organizēšanu* vai minētais par Ārstes dotajām norādēm identificēt datu subjektu, nav uzskatāmi par pierādītiem.

[8] Vienlaicīgi atbildot uz Sabiedrības argumentu par nevainīguma prezumciju un Regulas 5.panta 2.punktā ietvertu pārskatatbildības principa interpretāciju, Inspekcija paskaidro, ka minētais princips skaidri paredz pārziņa atbildību par personas datu apstrādes atbilstību 5.panta 1.punktā definētajiem principiem (kritērijiem) un *var to uzskatāmi parādīt*, t.i., pārzinim ir noteikts pienākums pierādīt (*parādīt*) atbilstību Regulā noteiktajiem datu apstrādes principiem, tai skaitā, uzlikts par pienākumu pierādīt datu apstrādes likumību¹³. Minētais pienākums nostiprināts arī Regulas 24.pantā, kas paredz pārziņa atbildību par tiesisku datu apstrādi. Attiecīgais jautājums izvērstāk skaidrots Regulas (74) apsvērumā, proti, *būtu jāparedz pārziņa pienākumi un atbildība par ikvienu personas datu apstrādi, ko veic pārzinis vai pārziņa vārdā. Jo īpaši, pārzinim būtu jāuzliek pienākums īstenot piemērotus un efektīvus pasākumus, un viņam vajadzētu spēt uzskatāmi parādīt, ka apstrādes darbības notiek saskaņā ar šo regulu, tostarp, ka pasākumi ir iedarbīgi* [..]. Līdzīgs princips darbojas, piemēram, darba tiesībās un patērētāju tiesībās, kur darba ņēmēju un patērētāju uzskata par *vājāko pusi*, līdz ar to daudzos jautājumos pierādīšanas pienākums tiek uzlikts *stiprākajai pusei* (attiecīgi – darba devējam un pārdevējam un/vai pakalpojuma sniedzējam), secīgi – ja *stiprākā puse* nav spējīga pierādīt savas rīcības atbilstību normatīvo aktu prasībām vai pastāv šaubas, tās tiek tulkotas par labu *vājākajai pusei*.

¹² 2.Piezīmes 2.4.apakšpunkts.

¹³ Regulas 5.panta 1.punkta a)apakšpunkts

Ievērojot minēto, Sabiedrības arguments par Inspekcijas procesuālo darbību neatbilstību, uzliekot par pienākumu Sabiedrībai pierādīt tās veiktās personas datu apstrādes atbilstību Regulas noteikumiem un tādejādi neievērojot nevainīguma prezumciju, nav pamatots.

[9] Cita starpā Inspekcija vērš uzmanību, ka cietušā (Persona) par datu apstrādi uzzināja "tika informēta" (saņemot 2019.gada 8.augusta elektroniskā pasta vēstuli *Please read*) vienlaicīgi ar pārējiem Sabiedrības darbiniekiem. Regulas (60) apsvērumā skaidrots, ka *godprātības un pārredzamības apstrādes principi*¹⁴ prasa to, ka datu subjekts *ir informēts par apstrādes darbības esamību un tās nolūkiem* [...], savukārt (61) apsvērumā noteikts, ka *informācija no datu subjekta par personas datu apstrādi būtu tam jāsniedz datu ieguves no datu subjekta brīdī* [...]. Ņemot vērā, ka datu subjekts (Persona) nebija informēta par Sabiedrības nolūku **izpaust** viņas identitāti brīdī (un arī ne vēlāk, līdz minētās personas datu apstrādes posmam), kad sniedza ziņas darba devējam (Sabiedrībai) par savu veselības stāvokli nolūkā nepakļaut inficēšanās ar tuberkulozi riskam darba kolēģus, bet informāciju saņēma *post factum* līdz ar citiem darbiniekiem, konstatējams, ka Sabiedrība nav ievērojusi arī pārredzamības principu Personas personas datu apstrādē. [10] Izvērtējot apstākļus Lietuvā, tostarp, atklātā tipa biroja (*viena telpu*) specifiku, inficētās personas ilgstošu (3 mēnešu garumā) klepu, pierādījumu par Ārstes vai Centra dotajām norādēm inficētās personas (datu subjekta/Personas) identificēšanai trūkumu, elektronisko vēstuļu saturu un Sabiedrības aicinājumiem (tostarp steidzināšanu) visiem darbiniekiem veikt rentgena izmeklējumu, kā arī informācijas par alternatīvu tuberkulozes noteikšanas testu pieejamību, Inspekcija negūst pārliecību tam, ka, pirmkārt, pastāvēja nepārprotama vajadzība izpaust inficētās personas identitāti pārējiem darbiniekiem, lai veiktu preventīvos pasākumus, otrkārt, Sabiedrība pirms attiecīgās rīcības būtu vispusīgi izvērtējusi alternatīvus, datu subjektu mazāk ietekmējošus risinājumus nolūka sasniegšanai.

Datu minimizācijas princips nosaka, ka dati ir *adekvāti, atbilstīgi un ietver tikai to, kas nepieciešams to apstrādes nolūkos*, t.i., personas dati tiek apstrādāti tikai tādā apjomā, kāds nepieciešams nolūka sasniegšanai. Ievērojot Inspekcijas secinājumus par datu subjekta identitātes izpaušanu nolūkā veikt preventīvos pasākumus darba vietā, konstatējams, ka Sabiedrība, veicot personas datu apstrādi (izpaušanu), nav ievērojusi datu minimizācijas principu, jo minēto nolūku bija iespējams sasniegt, apstrādājot mazāku datu apjomu, tādejādi samazinot iejaukšanās datu subjekta privātumā apmēru.

Vienlaicīgi atzīmējams, ka Sabiedrība, neveicot savas rīcības (datu subjekta identitātes izpaušanas) vispusīgu izvērtējumu, lai apsvērtu alternatīvus risinājumus un izvērtētu riskus, kas minētās apstrādes rezultātā var rasties datu subjekta tiesībām un brīvībām, nav ievērojusi datu apstrādes organizatoriskās prasības¹⁵, tādejādi pārkāpjot datu apstrādes integritātes un konfidencialitātes principu.

[11] Regulas 5.panta 1.punkta b) apakšpunkts paredz, ka personas dati tiek vākti *konkrētos, skaidros un leģitīmos nolūkos, un to turpmāku apstrādi neveic ar minētajiem nolūkiem nesavietojamā veidā*, kas nozīmē, ka, lai turpmāku apstrādi uzskatītu par savietojamu ar sākotnējo, tai, pirmkārt, jābūt tiesiski pamatotai (*leģitīms nolūks*) un datiem sākotnēji vāktiem *konkrētos, skaidros nolūkos*. Ņemot vērā, ka Noteikumi neparedz Sabiedrībai tiesības (pilnvaras) noteikt kontaktpersonas un/vai izpaust datu subjekta personas datus, vērtējams jautājums, vai Sabiedrībai pastāvēja cits tiesiskais pamats datu subjekta īpašo kategoriju personas datu apstrādei (izpaušanai).

Sabiedrība norāda, ka Personas personas datus apstrādājusi, pamatojoties uz Regulas 6.panta 1.punkta d) apakšpunktu, 9.panta 2.punkta e) un i) apakšpunktu. Lēmumā¹⁶ ietverta Inspekcijas Sabiedrības norādītā tiesiskā pamatojuma analīze kontekstā ar konkrēto situāciju, un secināts, ka minētais tiesiskais pamatojums nav attiecināms uz to. Sabiedrības Sūdzībā nav konstatējami jauni apstākļi un/vai paskaidrojumi attiecībā uz datu apstrādes tiesisko pamatu.

¹⁴ Regulas 5.panta 1.punkta a) apakšpunkts

¹⁵ Regulas 5.panta 1.punkta f) apakšpunkts

¹⁶ Lēmuma 20.-22.lpp

Sabiedrība ar Sūdzību uztur spēkā savos paskaidrojumos norādīto personas datu apstrādes tiesisko pamatu. Inspekcija, izvērtējot Lēmumā ietvertu analīzi par Sabiedrības norādīto tiesiskā pamata attiecināmību uz konkrēto situāciju, atzīst to par pareizu un uztur spēkā, tāpēc atkārtoti neatreferēs Lēmumā norādīto analīzi.

Nemot vērā minēto, Inspekcija konstatē prettiesisku Personas personas datu un veselības datu apstrādi, vienlaicīgi konstatējot minētās personas datu apstrādes neatbilstību Regulas 5.panta 1.punktā noteiktajiem¹⁷ personas datu apstrādes principiem/kritērijiem.

[12] Protokolā¹⁸ sadaļā Nr.7 *Pārkāpuma būtība* fiskēts [...] bez [...] *tiesiskā pamata izpauša (nodeva) trešajām personām (SIA darbiniekiem) [...] personas datus (vārdu, uzvārdu) un veselības datus (informāciju par [...] veselības stāvokli (saslimšanu ar tuberkulozi))*. Sabiedrība Sūdzībā norāda¹⁹, ka tā paskaidrojumus Inspekcijai sniedza, *mēģinot tikai noprast, kādas darbības Inspekcija uzskata par administratīvo pārkāpumu*. Objektīvi nav saprotams minētais iebildums no Sabiedrības puses, jo Protokolā kā administratīvais pārkāpums fiksēta datu izpaušana (nodošana) bez tiesiskā pamata Sabiedrības darbiniekiem. Inspekcija paskaidro, ka tā vērtē (arīdza) sākotnējo datu apstrādes (ieguves) posmu (ievākšanu), jo tam ir nozīme, analizējot minētās datu apstrādes, tostarp, izpaušanas tiesiskos aspektus (informācijas iegūšanas avotu, attiecīgi pārziņa pienākumu sniegt informāciju pa personas datu apstrādi datu subjektam; datu subjekta nodomu, sniedzot ziņas par savu veselības stāvokli u.c.). Sākotnējā datu apstrādes posmā (piemēram) datu subjekts var dot piekrišanu (kas nav noticis konkrētajā gadījumā) veselības datu turpmākai apstrādei, tostarp, nodošanai trešajām personām, līdz ar to nav iespējams pilnībā nodalīt abus personas datu apstrādes posmus, un būtiski ir apskatīt/izvērtēt datu subjekta personas datu apstrādi kopumā, ietverot arī sākotnējo datu apstrādes posmu.

Atbilstoši Kodeksa 248.pantam *protokolā par administratīvo pārkāpumu norāda protokola sastādīšanas laiku un vietu, protokola sastādītāja vārdu, uzvārdu, institūciju, kuru viņš pārstāv, amatu; ziņas par pārkāpēja personu; administratīvā pārkāpuma izdarīšanas vietu, laiku, pārkāpuma būtību, normatīvo aktu un normu, kas paredz atbildību par šo pārkāpumu; citas ziņas, kas nepieciešamas lietas izlemšanai [...]*. Protokols ir sastādīts atbilstoši Kodeksa 248.pantam, norādot visas minētajā pantā noteiktās administratīvā pārkāpuma protokola sastāvdaļas/ziņas, tai skaitā, *kādas konkrēti un kādos apstākļos izdarītas darbības [...] tiek inkriminētas Sabiedrībai*²⁰. Kodeksa noteikumi neuzliek par pienākumu Inspekcijai izvērsti skaidrot pārkāpuma būtību Protokolā, savukārt, no Protokolā fiksētā administratīvā pārkāpuma satura apraksta, Inspekcijas ieskatā (kā jau minēts iepriekš), ir iespējams, *nemeklējot papildus izskaidrojumus lietas materiālos*²¹, izprast pārkāpuma būtību.

[13] Sabiedrība norāda, ka Personas pārstāvim ir *cieša saikne* ar Inspekciju un *tas rada šaubas, vai amatpersona un iestāde objektīvi ved administratīvā pārkāpuma lietvedību*, tomēr nepaskaidro izvērstāk, ko Sabiedrība ar minēto ir domājusi, un kā izpaužas *cieša saikne* starp Personas pārstāvi un Inspekciju, un kā tā ietekmē administratīvās pārkāpuma lietas vešanu.

Inspekcija, pārbaudot lietas izskatīšanas procesu, nekonstatē amatpersonas rīcību, kas būtu pretrunā ar normatīvajiem aktiem vai būtu vērtējama kā nevienlīdzīga attieksme pret iesaistītajām pusēm Lietā.

[14] Persona norāda uz amatpersonas pilnvaru apjoma pārkāpumu, “pagarinot” Personai termiņu precizējumu/papildinājumu lūgumam par cietušās statusa piešķiršanu iesniegšanai Inspekcijā. Inspekcija paskaidro, ka attiecīgajā situācijā tā faktiski ar 2020.gada 10.februāra vēstuli Nr. [...] *Par administratīvās pārkāpuma lietvedības uzsākšanu un aicinājums sniegt informāciju* atsaka atzīt Personu par cietušo nepilnīgi norādītās informācijas tās 2020.gada 7.februāra iesniegumā dēļ, un, atbilstoši Kodeksa 261.pantam, norāda 10 darba dienu termiņu (līdz 2020.gada 28.februārim) pārsūdzībai, vienlaicīgi sniedzot konkrētas norādes par

¹⁷ a), b), c) un f)apakšpunktam

¹⁸ Lietas materiālos 91.lpp

¹⁹ Sūdzības 7.lpp

²⁰ Sūdzības 7.lpp

²¹ Skatīt turpat

konstatētajiem trūkumiem (lēmuma motīvus), kā to paredz Kodeksa noteikumi. Lēmums noformēts vēstules veidā ar ietvertu aicinājumu sniegt papildus informāciju, tomēr atzīmējams, ka lēmuma forma nemaina tā būtību. Ievērojot minēto, Inspekcija norāda, ka tā nav pagarinājusi termiņu atbildes sniegšanai, bet atteikusi Personai piešķirt cietušās statusu Lietā, norādot lēmuma motīvus un normatīvajos aktos noteikto termiņu pārsūdzībai.

[15] Inspekcija norāda, ka Sabiedrība varēja iepazīties ar lietas materiāliem, tikai pēc tam, kad tai tika piešķirts pie atbildības saucamās personas statuss. Kaut arī tas bija piešķirts vēlāk nekā ierosināta administratīvā pārkāpuma lietvedība, tomēr, Inspekcijas ieskatā, minētais apstāklis nav liedzis Sabiedrībai tiesības uz aizstāvību un/vai uz taisnīgu tiesu, jo Sabiedrības sniegtie paskaidrojumi (arī papildus paskaidrojumi²² pēc Protokola sastādīšanas) ņemti vērā/analizēti, pieņemot Lietā Lēmumu. Kavēšanās ar pie atbildības saucamās personas statusa piešķiršanu daļēji notikusi arī Sabiedrības vainas dēļ, jo tā sniedza atbildi datu subjektam uz informācijas pieprasījumu, izmantojot citas sabiedrības ar ierobežotu atbildību veidlapu, un tādejādi radot iespaidu, ka, iespējams, iesaistīts cits Personas datu apstrādes apstrādātājs un/vai pārzinis, kas minētajā gadījumā nebija neiespējams, tā kā abas sabiedrības ar ierobežotu atbildību ir tā saucamie *mātes uzņēmumi*. Jautājumos, kas skar personas datu apstrādi, šādām niansēm tiek pievērsta uzmanība, jo tas var liecināt par tādas informācijas, tostarp, personas datu apstrādi/apriti, uz kuru nevēlas norādīt pārzinis.

[16] Saistībā ar iebildumiem par administratīvās pārkāpuma lietvedības uzsākšanu, rezolūcijas saturu un Inspekcijas nodomu, Inspekcija Sabiedrības Sūdzībā nekonstatē jaunus argumentus, t.i., Sabiedrība atkārtoti norāda uz paskaidrojumos sniegtajiem argumentiem, uz kuriem Inspekcijas amatpersona ir atbildējusi Lēmumā, līdz ar to Inspekcija atkārtoti nevērtēs attiecīgo jautājumu, jo atzīst sniegto skaidrojumu Lēmumā par pietiekamu.

[17] Inspekcija nevar piekrist Sabiedrības apgalvojumam, ka attiecīgais administratīvais pārkāpums būtu atzīstams par maznozīmīgu cita starpā tāpēc, ka iesaistīts tikai viens datu subjekts vai tāpēc, ka nav konstatējams sistemātisks datu apstrādes pārkāpums. Regulas (51) apsvērumā noteikts, ka *personas datiem, kas pēc savas būtības ir īpaši sensitīvi saistībā ar pamattiesībām un brīvībām, pienākas īpaša aizsardzība, jo to apstrādes konteksts varētu radīt nopietnu risku pamattiesībām un brīvībām [..]*, savukārt (53) apsvērumā ietverta norāde par īpašu kategoriju personas datiem, kuriem *pienākas augstāka aizsardzība [..]*. Likumdevējs piešķīris minēto kategoriju datiem augstāku aizsardzību, definējis stingrākus noteikumus to apstrādē un kas likumsakarīgi – paredzēta lielāka atbildība (salīdzinoši) par pārkāpumiem īpašu kategoriju personas datu apstrādē, uz ko norāda piemērojamā naudas soda robežas²³ par pieļautajiem pārkāpumiem minēto kategoriju datu apstrādē. Secīgi – pārkāpumi, kas pieļauti, apstrādājot īpašu kategoriju datus, automātiski ir vērtējami kā *smagāki*.

Skarto datu subjektu skaits nav vienīgais no *raksturojošiem lielumiem*, kas ņemams vērā, piemērojot naudas sodu. Piemēram, attiecīgajā gadījumā Inspekcijas rīcībā nav citu ziņu par Sabiedrības rīcību kaitējuma, kas norādīts datu subjektam, mazināšanai²⁴, kā vien sarakste²⁵, kurā Sabiedrība piedāvā nosūtīt ziedus un jaunās veselības apdrošināšanas polises attēlu (lai Persona var to izmantot, norādot polises nr.), lai gan minētajā gadījumā tas nav aktuāli, jo tuberkulozes ārstēšanu apmaksā valsts.

[18] Persona norāda, ka Inspekcijas piemērotā soda apmēru *nevar atzīt par taisnīgu un samērīgu ar administratīvā pārkāpuma smagumu un cietušajai nodarīto kaitējumu*. Inspekcija paskaidro, ka, lai gan piemērojot administratīvo sodu, tiek vērtēts cietušajai norādītā kaitējuma apmērs un sekas, tomēr administratīvā soda mērķis nav *atlīdzināt/atsvērt* cietušajai ar administratīvo pārkāpumu nodarīto kaitējumu, bet gan sodīt pie atbildības saucamo personu, lai *to audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā* un *tā turpmāk neizdarītu jaunus pārkāpumus*. Nodarītā kaitējuma atlīdzinājums par tiesību aizskārumu un tā samērīguma

²² 2020.gada 24.jūlija Sabiedrības paskaidrojumu,

²³ Regulas 83.panta 5.punkta a) apakšpunkts.

²⁴ Regulas 83.panta 2.punkta c) apakšpunkts

²⁵ Lietas materiālos 60.lpp

izvērtējums ietilpst tiesas kompetencē un risināms cita procesa ietvaros. Turklāt atzīmējams, ka Regulas noteikumi paredz datu subjektam tiesības vērsties tiesā²⁶ un prasīt pārzinim (Sabiedrībai) atlīdzinājumu par nodarīto kaitējumu²⁷, kas radies prettiesiskas un/vai neatbilstošas Regulas noteikumiem personas datu apstrādes rezultātā, neskarot *pieejamos administratīvos vai ārpus tiesību aizsardzības līdzekļus* jeb personas datu apstrādes jautājumos/strīdos kā obligāta prasība nepastāv pirmstiesas izskatīšanas kārtība. Rezumējot minēto, Personai nav objektīvu tiesību/pamata prasīt Inspekcijai piemērot Sabiedrībai konkrētu soda apmēru, pamatojoties uz to, ka, tās ieskatā, sods nav samērīgs, jo *neatsver/neatlīdzina* nodarīto kaitējumu Personai.

Inspekcija ir iepazinusies ar Personas pieminēto spriedumu lietā Nr.1A32002517, tomēr atzīmē, ka minētais gadījums nevar tikt pielīdzināts izskatāmajam jautājumam Lietā, jo, pirmkārt, atšķiras datu veids (attiecīgajā lietā nav apstrādāti veselības dati) un personu loks (minētajā lietā dati izpausti plašākai sabiedrībai, savukārt Lietā izskatāmajā jautājumā – Sabiedrības *iekšienē* (darbinieku lokam)), otrkārt, atšķiras nolūks – Personas minētajā lietā dati publicēti nolūkā gūt peļņu, izmantojot sabiedrībā zināmu/atpazīstamu personu, savukārt, Lietā konstatētie apstākļi norāda uz Sabiedrības darbību (nolūku) *labā ticībā*, t.i., Sabiedrība rīkojās, vēloties novērst infekcijas slimības izplatību, tādejādi nav iespējams konstatēt personīgus motīvus – peļņas gūšana, atriebība, savtīgas intereses u.tml. Lai gan Sabiedrības darbības bija prettiesiskas, haotiskas un tā arī neatzīst savu vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, Sabiedrības nolūks nav saistāms ar apzinātu, ļaunprātīgu rīcību, bet vairāk ar *profesionālajai rūpībai neatbilstošu/paviršu*, t.i., Sabiedrība steigā nav rūpīgi izvērtējusi ne Personas datu apstrādes tiesiskos pamatus, ne alternatīvus veidus, kādos iespējams sasniegt nolūku, ne samērīgumu starp datu subjekta tiesību aizskārumu un sabiedrības (darbinieku) ieguvumu. Ievērojot minēto, nav arī iespējams klasificēt pārkāpumu kā izdarītu aiz neuzmanības (netīšu), jo Sabiedrības rīkojusies mērķtiecīgi, apzināti un nevar apgalvot, ka tā neparedzēja savas rīcības *kaitīgās sekas*. Jau sākotnēji Sabiedrība elektroniskā pasta vēstulē²⁸ norāda, ka tā joprojām gaida zvanu no Centra, t.i., Sabiedrība apzinājās/bija informēta, ka tai jāsaņem Centra kā kompetentās iestādes norādījumus tālākai rīcībai attiecīgajā situācijā, tomēr rīkojās pretēji – identificēja datu subjektu pirms Centra sniegtajām norādēm. Sabiedrība lietas izskatīšanas gaitā sadarbojās ar Inspekciju, kas vērtējams atzinīgi.

Nemot vērā [17] un [18] punktā uzskaitītos apstākļus, Inspekcija, nosakot administratīvo sodu, ņēma vērā pārkāpuma būtību, smagumu un ilgumu, datu subjektu skaitu, kuru tiesības ir aizskartas, personas datu apjomu, kas tika izpausts un personas datu kategoriju, Sabiedrības mantisko stāvokli un Sabiedrības sadarbības pakāpi ar Inspekciju. Atzīmējams, ka Sabiedrības mantiskais stāvoklis nav vienīgais kritērijs, kas ir vērtējams, nosakot soda apmēru. Inspekcijas ieskatā, piemērotais naudas sods EUR 6250,00 (seši tūkstoši divi simti piecdesmit *euro*) apmērā ir adekvāts un atbilstīgs nodarītajam pārkāpumam, tādejādi Inspekcija neatzīst ne Sabiedrības, ne Personas sūdzībā ietvertos argumentus saistībā ar piemērotā naudas soda apmēru par pamatotiem.

[19] Inspekcija nekonstatē nozīmīgus procesuālos pārkāpumus, kas būtu par pamatu Lietas nepareizai izspriešanai. Atzīmējams, ka Lēmuma pieņemības/sastādīšanas kavēšanās par 4 dienām, nemaina Lietas rezultātu un neietekmē dalībnieku iespējas īstenot savas tiesības. Vienlaicīgi Inspekcija atvainojas par minētā termiņa kavējumu.

Inspekcija secina, ka amatpersona pareizi klasificējusi administratīvo pārkāpumu (Regulas 83.panta 5.punkta a) apakšpunkts), un Lietā ir pietiekami pierādījumi, kas norāda uz Sabiedrības vainu.

Saskaņā ar Administratīvā pārkāpuma kodeksa 287.pantu, Inspekcija nolemj atstāt Lēmumu negrozītu, bet sūdzības noraidīt.

²⁶ Regulas 79.pants

²⁷ Regulas 82.pants

²⁸ Skatīt 2020.gada 7.augusta Sabiedrības elektroniskā pasta vēstuli *Please read*

Atbilstoši Kodeksa 288. un 289.pantam, šo lēmumu persona, kura saukta pie administratīvās atbildības, un cietušais var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc deklarētās dzīvesvietas, juridiskā persona — pēc tās juridiskās adreses Latvijā 10 (desmit) darba dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas.

Inspekcija atvainojas Lietas dalībniekiem par termiņa kavējuma šī lēmuma pieņemšanā.

Direktore

J.Macuka

[...]

IZRAKSTS PAREIZS